

Opdrachten mediawijsheid bij thema's van het Taalatelier

Product Designteam Jong Leren, 2019 Arnhem

Inleiding

Het designteam heeft mediawijsheid geïntegreerd in een bestaand onderdeel van onderwijsaanbod, in de zogenaamde ateliers. Een atelier is een rijk ingerichte leeromgeving rondom een bepaald vakgebied. In een atelier zijn allerlei mogelijkheden voor kinderen om op verschillende manieren hun vaardigheden te trainen, aangeboden leerstof te verwerken en kennis in te oefenen. Er zijn in de school verschillende ateliers ingericht, waar per onderwerp verschillende activiteiten plaats kunnen vinden. In de ateliers is ruimte voor differentiatie en zelfsturing. Kinderen kunnen naast vaste doelen ook kiezen uit doelen of zelf doelen formuleren en daarmee aan de slag gaan.

Mediawijsheid omvat veel verschillende competenties. Als inhoudelijk kader heeft het designteam gekozen voor het competentiemodel van Mediawijzer. Uiteindelijk is gekozen voor het uitwerken van opdrachten voor de leerlingen bij drie competenties:

- De leerlingen kunnen efficiënt en snel informatie vinden op het internet. Tevens leren de leerlingen informatie te beoordelen op betrouwbaarheid.
- De leerlingen kunnen informatie delen op een digitaal platform, in acht neming van gangbare maatschappelijke normen en waarden.
- De leerlingen leren te reflecteren op de gevonden informatie, de leerling herkent uitsluiting, flaming en destructief gedrag van anderen.

Door leerlingen van de groepen 6 tot en met 8 in het Taalatelier te laten werken aan de ontwikkelde opdrachten Mediawijsheid wil de school bereiken dat leerlingen werken aan bovenstaande competenties. De opdrachten die daartoe ontwikkeld zijn, zijn geïntegreerd in het taalatelier door de doelen van de bestaande atelieropdrachten aan te vullen met een doel m.b.t. mediawijsheid. Per lesopdracht wordt gebruik gemaakt van verschillende ict-toepassingen. Leerlingen werken met verschillende zoekmachines, gaan aan de slag met het programma *web detectives* en werken gezamenlijk op het platform *Linoit*.

Opdrachten mediawijsheid bij thema Voeding.

In het taalatelier waar de opdrachten Mediawijsheid zijn uitgetoetst, werken leerlingen van groep 6 tot en met 8 met aan verschillende opdrachten. Om een beeld te geven van de context waarin de opdrachten Mediawijsheid zijn geplaatst volgen hierna een aantal opdrachten die zijn ontwikkeld voor het taalatelier bij de thema's *Voeding* en *Energie* voor de groepen 6 tot en met 8. Daarin zijn opdrachten opgenomen waarmee de leerlingen mediawijsheid oefenen bij dit thema. In alle opdrachten met betrekking tot mediawijsheid is gebruik gemaakt van ict-toepassingen.

Tegenwoordige of verleden tijd?

Doel van de opdracht: Ik weet hoe ik woorden schrijf in de tegenwoordige en verleden tijd.

Opdracht:

1) Vul het blokkenschema in. Maak gebruik van het pijlenschema.

Eigen mening

Doel van de opdracht: Ik kan een eigen mening geven aan de hand van verschillende stellingen.

Opdracht: Op de tipkaart staan verschillende stellingen. Kies er 5 uit en geef hierover je mening. Bij een mening is het belangrijk dat je deze weet te onderbouwen (dus waarom jij iets e). Zorg ervoor dat je bij elke mening minimaal 50 woorden gebruikt.

Wat heb je nodig? Stellingen en lijntjespapier.

Reclameposter

Een reclame is bedoeld om mensen over te halen om bepaalde dingen te doen, of een bepaald product te kopen. Een goed voorbeeld van reclame zijn de filmpjes die tussen tv-programma's door komen.

Doel: Ik kan een reclameposter maken.

Opdracht: Je bent een nieuwe eigenaar van een nieuw restaurant. Jij hebt het concept van het restaurant helemaal zelf verzonnen. Jij hebt dus een keus gemaakt wat je er kan eten en waarom er veel mensen bij jou moeten komen eten.

Zorg ervoor dat je poster opvalt en dat mensen graag willen komen eten in je restaurant.

Wat heb je nodig? Verschillende voorbeelden van reclameposters, A3 papier en kleuren.

Brief aan de fabrikant

Doel: Ik kan een brief schrijven.

Bij het maken en vervoeren van voedsel kan van alles mis gaan. Bijvoorbeeld:

- Je vindt een schroefje in de pindakaas
- De jam smaakt minder lekker dan anders.
- Er zit een bast in de pot met chocoladepasta
- De zak van de chips is al open. De chips zijn zacht geworden.

Opdracht: Kies 1 van de 4 bovenstaande zinnen en schrijf over het voorval een brief naar de fabrikant.

Wat heb je nodig? Tipkaart Brief schrijven, lijntjespapier.

Friet (opdracht mediawijsheid, competentie c1)

Doel: Ik weet welke weg een aardappel aflegt om friet te worden.

Opdracht: Je gaat een webkwestie maken over de weg die een aardappel aflegt om friet te worden. Aan het eind van de opdracht, krijg je een puntzak waar friet in hoort en daarop schrijf je alle informatie die je hebt gevonden.

1. www.webkwestie.nl
2. basisonderwijs
3. natuur
4. friet

Wat heb je nodig? www.webkwestie.nl

Betrouwbare informatie (opdracht mediawijsheid, competentie c1)

Je gaat onderzoek doen naar de informatie die websites geven over een onderwerp. Welke websites zijn betrouwbaar? Je leert waar je op moet letten om te weten of een site betrouwbaar is. Dat kun je doen door op verschillende dingen te letten, bijvoorbeeld het taalgebruik, of er reclame wordt gemaakt.

Doel: Ik kan de betrouwbaarheid van informatie op verschillende websites beoordelen.

Opdracht:

Vul nu een zoekopdracht/vraag in google.nl (Deze heeft te maken met het thema voeding)

Beoordeel de informatie die gegeven wordt op de website. Gebruik daarvoor de checklist van web detective (<https://www.webdetective.nl>).

Vul je antwoordformulier in, zodat je dit aan elkaar kan presenteren aan het eind van de les. Stel jezelf de vraag of je vindt dat deze website betrouwbaar is? Is de informatie juist? Hoe kan je dat zien?

Heb je er 1 af, dan zou je nog een website kunnen onderzoeken.

Presenteer je conclusie aan elkaar met team- interview. Zie stappen op tipkaart.

Wat heb je nodig? Pen/Papier, laptop, checklist en tipkaart Team Interview.

Samenwerken op media (competentie c2 en 3)

Leerkracht heeft voorafgaand aan de opdracht een mini-les gegeven over samenwerken op een platform: wat deel je, wat beschrijf je, wat kun je wel en wat beter niet zeggen.

Doel: ik kan met applicaties werken.

Samen werken en reageren op elkaar in een tools bv. Padlet of Linoit. Samen werken aan content op hetzelfde moment en reageren op elkaar, luisteren naar elkaar, meningsvorming, accepteren/waarderen van elkaanders inbreng in een tool zoals hierboven omschreven.

Delen van content; wat deel je wel/absoluut niet, kun/mag je delen (toegestaan, of niet), wat gebeurt er als je iets deelt (het gedeelde kan weer gedeeld worden etc.), waar zet je het gedeelde neer, is dat een veilig omgeving, delen van foto's en filmpjes etc.

Omgaan met wetten en regels- auteursrecht / portretrecht.

Opdracht: reageer op de stelling: je mag eten niet weggooien / kinderen moeten hun bord leeg eten.

De Opdracht wordt uitgevoerd met Tool Linoit.

Wat heb je nodig? Laptop/iPad en pen/papier.

Ook bij het thema energie is een opdracht mediawijsheid toegevoegd. De opdracht staat hieronder.

Zoekmachines (opdracht mediawijsheid bij thema Energie, competentie niveau 1)

Doel: ik kan informatie zoeken via verschillende zoekmachines en deze resultaten vergelijken.

Opdracht:

- 1) Je hebt een woordweb gemaakt over een tankstation. Je gaat nu op internet op zoek naar informatie over een bestand benzinstation. Vul een zoekopdracht in in Google en noteer welke resultaten je vindt.
- 2) Vul nu een zoekopdracht in op de volgende zoekmachines:
 - www.jeugdbieb.nl;
 - www.duckduckgo.nl;
 - www.ixquick.nl;
 - www.yandex.nl

Noteer de verschillen tussen de verschillende zoekmachines. Geef antwoord op de volgende vragen:

- Hoe ziet de zoekmachines eruit? (kleur? mooi?)
- Hoe gebruiksvriendelijk is de zoekmachines? Kan je alles snel vinden?
- Zijn de zoekresultaten hetzelfde? Welke verschillen zie je?

Wat heb je nodig? Je woordweb, laptop/iPad en pen/papier.

Voor verdere informatie en uitwerking van de opdrachten mediawijsheid in het atelieronderwijs kunt u contact opnemen met basisschool Het Jongleren te Arnhem.